

Плясов В. Роль інституцій громадянського суспільства в розвитку держави./ Актуальні проблеми взаємодії громадянського суспільства і Збройних Сил України: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції / За заг ред. О.Л. Караман, С.О. Вовк, І.М. Шопіної. – Старобільськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2015. – 76-78 с.

Роль інституцій громадянського суспільства в розвитку держави.

Плясов Вадим Сергійович, аспірант кафедри філософії та соціології
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

На сучасному етапі розвитку України одночасно з формуванням і функціонуванням демократичної політичної системи відбувається становлення громадянського суспільства. Тому теоретичного та практичного значення набувають питання щодо чіткого вирішення взаємодії між громадянським суспільством й державою. Ми розглядаємо громадянське суспільство не як щось окреме від держави, а, з одного боку як стадію її становлення, а з іншого, як частину її функціонального механізму. Громадянське суспільство здійснює таку ж стабілізуючу і регулятивну функцію, що й держава, але на нижчому рівні суспільної ієрархії.

До складу громадянського суспільства входять: соціальні мережі, місцеві організації та громадські організації. Це досить умовна класифікація, але найпоширеніша в літературі. Участь у різного роду громадських організаціях є найважливішою рисою демократичної політичної культури й визначає реальну перспективу демократичної зміни політичної системи, економіки і духовного життя суспільства. Розглянемо особливості участі та роботи в громадських організаціях в європейських країнах на основі результатів четвертої хвилі ЄСД [1, с.258]. На основі цих даних ми можемо виявити наступні закономірності - найбільш високе членство і робота у громадських

об'єднаннях характерно для північних країн Європи – Данії (61,5% - членство, 24, 7% - робота), Фінляндії (50,1%; 34,1%), Швеції (49,3%; 27%), де сформувався «широкий тип» громадянського суспільства, для якого характерно існування багатьох різних громадських організацій та некомерційних асоціацій. Країни західної Європи демонструють показники вище за середні – Бельгія (34%; 21,1%), Німеччина (11,5%; 25,4%), Нідерланди (16,6%; 24,7%). Низькі показники в країнах східної Європи – Словаччина (7%; 6,3%), Чехія (6,6%; 8,7%), Польща(5,5%; 6,2%) [1, с.261].

Що стосується України, то за цим дослідженням в нашій країні наступні показники (16,8%; 2,1%). Ми наглядно бачимо, що членство в громадянських організаціях в Україні знаходиться на середньому рівні, а ось у роботі цих об'єднань – один з найнижчих. Але попри ці негативні показники кількість громадських організацій в Україні перманентно збільшується – у 1991 р. було лише 300 громадянських організацій, а вже у 2009 р. – 59321 [1,с.264]. Бельська Т. стверджує, що змінюються й відносини з органами влади. Так на першому етапі становлення громадянського руху (1985-1990-х рр.) влада ігнорувала громадські об'єднання, потім (2000-2004 рр.) відносини влади та інститутів громадянського суспільства характеризуються конфронтацією, з 2004 – понині – конкурентні [2,с.7]. Однак лише 2% фінансування громадських організацій складають державні кошти, а 73% - кошти вітчизняних та іноземних донорів. В той час як державне фінансування громадських організацій у країнах центральної Європи становить 30-40% [3, с.46].

Отже ми можемо констатувати, що існує кореляція між розвитком громадянського суспільства та соціально-управлінською ефективністю держав. Це коректно не лише для держав, а й регіонів. Цю думку підтверджують висновки дослідження італійських регіонів, яке проводив Патнам Р. Там, де щільніше мережа горизонтальних зв'язків, там і регіональні уряди працюють ефективніше. Він пише: «Добре управління в

Італії - це побічний продукт хороших товариств і футбольних клубів, а не молитов» [4, с.214]. І додає: «Саме довіра є все більш ціною приналежністю певної соціальної системи, так само, як і особистісним атрибутом» [4,с. 216].

Резюмує все вище сказане влучний висновок Кононова І., котрий провів аналіз з приводу реформи децентралізації, але це коректно і в контексті подальшого реформування й розвитку нашої держави: «У цьому ще один урок для України. Не слід думати, що перекроювання адміністративної карти автоматично призведе до вирішення проблем країни. Умовою цього має бути поглиблення демократії, і, як складова цього процесу, - розвиток громадянського суспільства. Тут у нашої країни непогані перспективи. Але громадянське суспільство має відчувати постійну підтримку з боку держави»[5].

Список використаних джерел:

1. Панченко Т.В. Принцип субсидіарності у сучасному демократичному розвитку: Монографія / Т.В. Панченко – Х.: Майдан, 2011. – 365 с.
2. Бельська Т.В. Взаємовідносини органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства в умовах демократичного транзиту : автореф. дис. ...к. н. держ. упр. : 25.00.01/ Т.В. Бельська; Національна академія державного управління. – Х., 2010. – 19 с.
3. Державне фінансування організацій громадянського суспільства. Як запровадити європейські стандарти?/[О.Ю. Вінніков, Д.С.Ковриженко, М.В.Лациба]. – К.: Агентство «Україна», 2010. – 224с.
4. Патнам, Роберт Д. та ін. Творення демократії: Традиції громад. Активності в сучасній Італії/ Р.Д. Патнам разом з Р.Леонарді та Р.Й.Нанетті; Пер. з англ. В. Ющенко. – К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2001. – 302 с.
5. Кононо І.Ф. Мантра «Альтернативы выбранному пути нет!» как причина нечувствительности к появляющимся возможностям.// Остров Лугань. Режим доступа [<http://www.ostrovok.lg.ua/statti/chernaya-voda/mantra-alternativy->

vybrannomu-puti-net-kak-prichina-nechuvstvitelnosti-k-poyavlyayushchimsya-
vozmoz]